

Mirador

Jaume Vidal

Faules modernes

Històricament, el món dels animals antropomorfs s'ha via adreçat, en l'univers del còmic, l'animació i els contes, al públic infantil. El fet de donar caràcter adult a personatges amb cos humà i rostre animal no havia estat prou explotat fins que el guionista Juan Díaz Canales (Madrid, 1972) i el dibuixant Juanjo Guarnido (Granada, 1967) van crear fa 21 anys *Blacksad*, un còmic en clau de sèrie negra. "Només l'*underground* havia fet aquest tractament d'éssers antropomòrfics amb visió adulta", ens recorda Díaz Canales. I com a exemple en tenim un d'emblemàtic: el gat Fritz, de Robert Crumb.

A *Blacksad*, el protagonista, un felí amb tarannà de Sam Spade, no té res a veure amb les caracteritzacions de Mickey Mouse i Goofy com a detectius privats, tot i que la petjada visual de Walt Disney hi és ben present.

Després de la seva presentació a França, Norma Editorial publica a l'Estat espanyol el setè àlbum de la sèrie: *Todo cae*, en què els autors fan un paral·lelisme entre una obra de Shakespeare que es representa en un parc a l'inici del còmic i el que passa a la historieta. Com és habitual en l'obra del geni de Stratford-upon-Avon, hi ha passions, amors, traïcions, revenges i morts tràgiques. El mateix que a *Todo cae*, que és el setè de la sèrie i la primera part d'una aventura que es publicarà en dues trameses.

L'investigador privat John Blacksad rep l'encàrrec de protegir un líder sindical del metro a qui amenacen les forces corruptes, polítiques i empresarials, que volen controlar els desplaçaments per la ciutat. En els seus treballs, Díaz Canales i Guarnido combinen diferents nivells de lectura. Sota una

Juanjo Guarnido i Juan Díaz Canales, a la llibreria Norma de Barcelona ■ JUANMA RAMOS

“La sèrie ‘Blacksad’ va triomfar des del primer àlbum i encara ens preguntem per què; potser és perquè fem el que ens agrada”

estructura de relat policial podem trobar retalls socials, d'homenatge al còmic i a la cultura pop que han viscut els autors. Aquesta multidimensionalitat de l'obra és potser el que fa que *Blacksad* hagi estat premiada als principals festivals del món com Angulema o Barcelona o hagi rebut als Estats Units dos Eisner, que utilitzant el tòpic són els Oscar del còmic. *Blacksad* va ser

un gran èxit internacional des del primer volum. Les raons de l'èxit potser es basen en el que he mencionat de combinació harmònica de conceptes diferents. Disney, Warner, Tex Avery, Dashiell Hammet i fins i tot l'humor dels germans Marx. Ells mateixos no s'ho expliquen, només argumenten que des del primer moment van fer plenament el que volien i els agradava, lliurement. I aquesta podria ser la connexió amb el públic.

Tot i que el protagonista és un felí, espècie que es considera àgil, contundent i independent, com ho és l'investigador, Díaz Canales i Guarnido no sempre creen animals amb els atributs caracterològics que els humans els donen. Si bé hi ha obvietats, com ara que en aquest àlbum els talps siguin els que foraden el túnel o que els rèptils siguin gent dels baixos fons, en altres ocasions han trencat el tò-

pic, com quan fan d'un cavall un personatge pèrfid. "Nosaltres establim diverses categories. Si volem un personatge gran i imponent, ens ve al cap un elefant, un goril·la o un hipopòtam, però també utilitzem simbolismes com quan vam triar l'àguila de cap blanc per representar el president dels Estats Units", diu Díaz Canales.

Tot i ser un títol espanyol, a França, que és on es produeix la sèrie, consideren l'obra i els autors molt seus –de fet, Guarnido viu des de fa anys a París–. Aquesta consideració és general en relació amb molts autors catalans i espanyols que són contractats directament per les editorials franceses, que tenen un mercat més gran que els permet pagar molt millor els autors, i és aleshores que les empreses de l'Estat compren a França a un preu inferior del que els hauria costat produir el còmic.

Un debutant en la novel·la guanya el Martorell

Redacció
BARCELONA

L'editor i gestor cultural Vicent Flor va rebre, ahir, el premi Joanot Martorell per la seva primera novel·la, *El carrer de baix*. El premi, valorat en 20.000 euros, el publicarà Edicions 62 el gener vinent. Flor és, des del 2016, el director de la Institució Alfons el Magnànim i ha publicat assaigs com ara *No ves glòries a Espanya. Anticatalanisme i identitat valenciana*. La seva primera novel·la se situa a la Vall de Gallinera, en ple procés de despoblament.

Ahir, també es va fer públic el guanyador del premi de poesia Ausiàs March: Miquel Àngel Llauger amb *Llum de cançó*. Valorat en 8000 euros, també es publicarà a Edicions 62 a partir del mes de gener. El nou poemari mostra una primera part de poesia lírica i una segona de poesia narrativa. ■

Mor Casimir Martí, el primer cap de l'ANC

Redacció
BARCELONA

El sacerdot i historiador Casimir Martí i Martí, primer director de l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC) i guardonat amb la Creu Sant Jordi de la Generalitat (1992), va morir ahir, als 95 anys, segons va informar la institució a les xarxes socials. Fonts de l'ANC agraiïen l'ambició de la institució i la seua física estrenada el 1995: "No haurien estat possibles sense la visió, l'energia i la dedicació incansable d'en Casimir Martí." També va expressar el seu condol a les xarxes la consellera de Cultura.

Martí va ser director de l'ANC entre el 1980 i el 1991. Va néixer a Vilanova i la Geltrú el 1926. Va ser col·laborador habitual d'*El Correo Catalán*, *Quaderns de Pastoral*, *Serra d'Or*, *Qüestions de Vida Cristiana*, *Església Viva* i *Pastoral Missionera*. ■

Críticateatre

Jordi Bordes

Jordi Prat i Coll és el rei Salomó

Guillermotta
Autoria i direcció: J. Prat i Coll
9 de novembre (fins al 28 de desembre) a l'Atrium

Jordi Prat i Coll s'erigeix com el rei Salomó que seduïa la Guillermotta dels vuitanta. Al magí de l'autor hi ha unes mines que el reivindiquen com a artista que sap ser

picantment divertit i pessigar l'ànima ben endins. Amb una naturalitat que desarma. I que el públic celebra, cada cop més.

L'autor és un entusiasta d'un temps que ha quedat difuminat en la memòria. Ja ens va donar una lliçó en aquella exquisida entrada d'*Els Jocs Florals de Can Prosa*. Es deixa seduir

per uns anys de la Transició de Copi voltant per Barcelona (a *De quan somiava* treu algun dels seus textos barrejat de cançons eurovisives). Ara, ha esclatat amb *Guillermotta* que torna a coincidir en unes coordenades caigudes en l'oblit. El director i dramaturg dota d'un divertit beurratge Jordi Vidal perquè es

transformi en la pantera insinuant que va ser Guillermotta, en l'òrbita d'Els Setze Jutges i de la *gauche divine* barcelonina.

Els discos en vinil ens recorden la Motta més cabaretera del *Remena, nena* i el *Fes-me mal, Johnny*, però *Guillermotta* prefereix aprofundir en les *chansons* més romàntiques, miolant,

dalt d'un tamboret de bar. Amb Boris Vian i Brassens. El divertit transvestisme de Vidal acompanyat de la sornegueria de Jordi Cornudella al piano completen un quadre que balla del joc provocatiu a l'emoció.

És un joc fresc, que no incomoda ningú i que convida a la transgressió d'un temps i d'un país.